

Analfabeten en inburgering

De werkgroep ANT2 van de beroepsvereniging NT2 heeft zich de afgelopen maanden gebogen over de vraag wat de belangrijkste consequenties zijn van de Wet Inburgering (WI) voor de groep analfabete inburgeraars.

CHARLOTTE CANNegieter/WERKGROEP ANT2

Uit de gesprekken die gevoerd zijn met deskundigen uit het veld over de consequenties van de Wet Inburgering, zijn voornamelijk drie punten naar voren gekomen die we hier aan de hand van enkele uitspraken naar voren halen. Die drie punten betreffen de examinering, de financiering en het te behalen niveau.

De financiering

'Belangrijke vraag is of financiering uit de WEB wenselijk is en welke voordelen het heeft. De vraag is wanneer iemand gealfabetiseerd is en welk niveau noodzakelijk is om aan de inburgering te gaan beginnen.'

'De consequenties van het feit dat de alfatrajecten uit de WEB gefinancierd kunnen worden zijn nog vrij onduidelijk. Een vervelende consequentie zou kunnen zijn: terug naar het "stapeldenken". Eerst alfabetiseren, daarna NT2-cursist onder de WI. De vraag is natuurlijk ook wat gealfabetiseerd zijn dan precies is.'

'Misinterpretatie van verschillende dingen, bijvoorbeeld de vraag wat alfabetisering is. Je moet volledig gealfabetiseerd zijn voordat je start in de WI, maar je zou wel een stukje inburgering in het alfatraject moeten

brengen. Als je alfacursisten te snel in een regulier traject stopt, krijg je beelden dat cursisten zogenaamd aan hun plafond zitten.'

Te behalen niveau

Een andere vraag die is voorgelegd: een alfacursist heeft reeds onder de oude wet een inburgeringstraject gevolgd en de profieltoets afgelegd. Het behaalde niveau is niet het gewenste, namelijk A1 voor de schriftelijke en A2 voor de mondelinge vaardigheden. Hoe denk je dat een gemeente hiermee zal omgaan?

'Als cursisten dat niveau niet hebben gehaald zijn zij inburgeringsplichtig. Als het niveau onhaalbaar is, hebben zij een rapportage of een verklaring nodig waaruit die onmacht blijkt. Het is aan de gemeente met welke vorm van verklaring genoeg wordt genomen. Eigenlijk moet alleen aan de inburgeringscursus worden begonnen als er kans van slagen is. Maar de gemeente heeft daarin het laatste woord. Zolang we niet weten welke intake de gemeente als maatgevend beschouwt, is het lastig daar afspraken over te maken.'

'Die moet gewoon inburgeren. De verantwoordelijkheid ligt bij de inburgeraar zelf,

tenzij er een vrijstelling wordt verleend. De gemeente gaat zelf kiezen welke mensen een traject krijgen aangeboden, bijvoorbeeld achterstandsgroepen als mensen met een uitkering en vrouwen. De inburgeraar moet dan wel zelf het examengeld betalen.'

En als bovengenoemde alfacursist wel A1 voor de schriftelijke en A2 voor de mondelinge vaardigheden heeft behaald en zijn naturalisatie wil aanvragen? Moet hij dan nog het onderdeel KNS gaan afleggen?

'Deze cursist kan problemen krijgen als hij een paspoort aanvraagt, daar doet de IND heel vaag over tot de nieuwe minister beslist.'

'Volgens de nieuwe wet moet je inderdaad wel alle onderdelen hebben gehaald wil je de naturalisatietoets kunnen afleggen. Waarschijnlijk moet deze cursist dit onderdeel ook nog apart gaan afleggen.'

Examinering

Wat vind je een geschiktere keuze voor een analfabeet: werken met assessments en een portfolio, met alleen assessments of alleen met een portfolio en waarom?

U I T H E T V E L D

'Ik vind het portfolio voor analfabeten zo geschikt omdat de cursist zijn persoonlijke vaardigheden verzamelt, ziet groeien en kan benoemen. Hij kan ook zelf verantwoording afleggen over de stukken die hij of zij in zijn handen heeft. Bij assessments moet je steeds afwachten waar het over zal gaan, je bent alle regie kwijt. Je moet eigenlijk alles kunnen en weten, dat maakt onzeker.'

'Je zou denken dat voor mensen voor wie het moeilijk is om 'te doen alsof' – en dat is het geval met analfabeten – een portfolio beter is. Maar doe je alleen een portfolio, dan moet je 30 bewijzen verzamelen. Begin je hier al mee als je nog in het WEB-traject zit, is dat geen punt en is er genoeg tijd. Je krijgt ook een portfolio-panelgesprek waarin je moet laten zien dat je mondelinge vaardigheid op A2 zit. Je moet ook ter plekke schrijfp opdrachten van A1-niveau uitvoeren. Bijvoorbeeld "Wat vond je de leukste opdracht en waarom?" Heftig dus. Een combinatie lijkt me beter: geen panelgesprek maar drie assessments. Praktijktolsten hebben ook nadelen: "U gaat zo naar de bank want u wilt uw huur automatisch overmaken." Vervolgens moet er een groot stuk tekst gelezen worden met allerlei informatie.'

'Ik vind het portfolio duidelijk geschikter. Er is beter op te trainen (op het panelgesprek en de schriftelijke toets). Het is echt iets van hen zelf en je hebt ermee kunnen oefenen. Bij assessments moet je maar zien wat je voor je krijgt. Abstractie is voor analfabeten moeilijk en het portfolio is een directe link met de realiteit.'

Het is duidelijk dat er nog veel vragen leven over het onderwerp alfabetiseren en inburgeren. Niet alleen onder docenten en andere deskundigen, maar zeker ook bij de instanties die straks belangrijke beslissingen moeten gaan nemen: de gemeenten. Het Frontoffice Inburgering voorzag dit ook en nam het initiatief om op 4 april 2007 voor gemeenten de conferentie 'Alfabetiseren en inburgeren' te organiseren. Op 20 februari jl. vond een voorbereidende bijeenkomst plaats waarbij wetenschappers van universiteiten, deskundigen en vertegenwoordigers van de BVNT2 met elkaar in gesprek gingen over de belangrijkste vragen en boodschappen voor deze conferentie. Gedeelde beelden waren er genoeg. Zo is er dringend behoefte aan onderzoek. Je kunt in de praktijk ervaren dat je een cursist die het Alfa-C-niveau heeft

bereikt, niet kunt vergelijken met een NT2-cursist op A1-niveau, maar harde bewijzen hiervoor zijn er niet. De bestaande intake toetsen zoals de Trajectkeuzetoets en de Intake toets Alfabetisering NT2 alsmede de Profieltoets Alfabetisering zullen in de nieuwe situatie niet meer voldoende informatie geven over de potentie en de voortgang van een alfacursist en de kans van slagen in een inburgeringstraject. Ook is uitgesproken dat we moeten waken voor het zogenoemde *backwash-effect*. Als cursisten enkel op onderdelen van het inburgeringsexamen worden getoetst, zullen zij ook voornamelijk deze feiten leren. Omdat je cursisten afreken op deze onderdelen, zullen zij zich gaan aanpassen aan deze manier van toetsing. Wanneer het onderwijs zich meer wil richten op het verwerven van competenties is het noodzakelijk daarbij passende vormen van toetsing te hanteren. De inspanningen ten slotte die de drie pilot-gemeenten Utrecht, Nijmegen en Den Haag verrichten binnen de PaVEM-pilots, waarbij zij experimenteren met alfabetisering in het licht van het inburgeringsstelsel, kunnen misschien ook nieuwe inzichten opleveren.

D E K R A N T I N D E K L A S

Een mooie naam

Er bestaan heel verschillende tradities rond het geven van namen aan kinderen. In Nederland en Vlaanderen was het gewoon dat kinderen vernoemd werden naar hun grootouders of naar een katholieke heilige. Inmiddels is dat voor een deel veranderd: sommige kinderen krijgen gewoon een naam die hun ouders leuk vinden, bijvoorbeeld omdat een beroemde voetballer of tennisster ook zo heet (Dennis, Kim). Dit verhaal is gebaseerd op wat Saki in de groep vertelde over namen geven in Afghanistan. Een leuk onderwerp om eens in de groep te bespreken: 'Hoe kom jij aan je naam?'

VEERLE DEHAENE EN JEANNE KURVERS